

PRIVACY EN GEGEVENSBECHERMING IN DE ZORG

AVG en UAVG in de zorg

prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE | 19 maart 2025

Universiteit
Leiden
Juridisch Post Academisch Onderwijs

- *hoogleraar in Leiden en aan de Open Universiteit*
- *advocaat in Den Haag*

Universiteit
Leiden

Open Universiteit

roadmap

de spelers

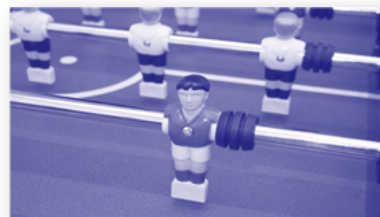
- *de betrokkene*
- *de verwerkingsverantwoordelijke*
- *de verwerker*
- *de autoriteit persoonsgegevens*
- *de functionaris gegevensbescherming*

het speelveld

- *verwerking persoonsgegevens*
- *het bestand*
- *persoonlijk of huishoudelijke doeleinden*
- *territoriale werking*

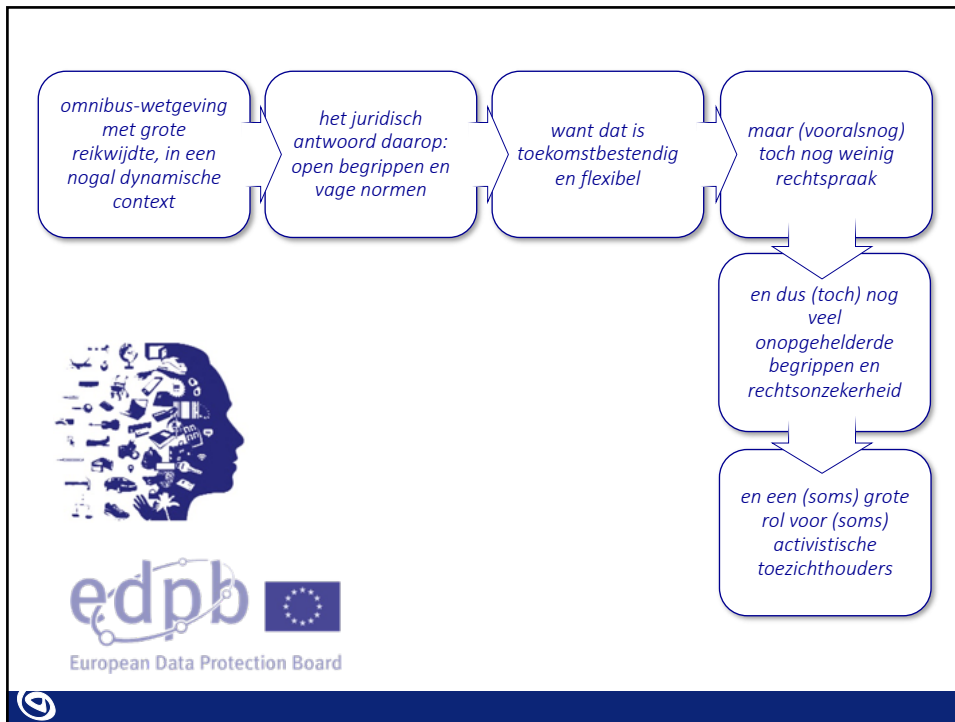
en de spelregels

- *verwerkingsgrondslagen*
- *doelbinding en bewaren*
- *bijzondere gegevens en bsn*
- *profilering*
- *meldplicht datalekken (als het lukt)*

CONTEXT

POLITICO

Meet the Dutchman who cried foul on Europe's tracking technology

As European governments rushed to embrace technology to fight the coronavirus, a plainspoken Dutchman emerged as a thorn in their side. Aleid Wolfsen's message: Don't pretend your solutions are privacy-friendly.

In a group that normally keeps disagreements quiet, Wolfsen stands out. A former politician and mayor of Utrecht who had **no formal training in data protection** when he took on his role in 2016, he has repeatedly **been at odds with other watchdogs**, most of whom do not share his **political background**.

The official in charge of Europe's grouping of privacy regulators was also keen to play down any disagreements. There is "no difference in the positions" of different privacy regulators and the "Dutch case was a specific case," Andrea Jelinek said, while a spokesperson for the group, the European Data Protection Board, added: "The legal concept of anonymization is not an absolute concept."

Europe's Data Protection Supervisor, who had OK'd the Commission's use of telecom data to track the coronavirus, said: "There is a difference between the technical impossibility of doing something to the very end, and something which we would call an effective anonymization."

net werkt aan een spoedwet om locatiegegevens van mobiele bellers te laten onderzoeken door het RIVM, om zo voorspellingen te doen over de verspreiding van het virus.

Wolfsen eist dat het om maatregelen gaat die de bescherming van persoonsgegevens zo goed mogelijk waarborgen. „Over die spoedwet hebben wij net advies uitgebracht aan het kabinet. Wij sluiten niet uit dat de analyse van die locatiedata op een privacy-vriendelijke

men worden voldaan. Onze adviezen worden meestal opgevolgd, omdat wij een wet buiten werking kunnen stellen als de AVG wordt geschonden”, zegt Wolfsen.

leven breder. „Het grootschalig volgen van mensen die daar geen toestemming voor hebben gegeven, is door de AVG echt *not done* geworden. Dat lijkt met die locatiedata nu weer aan de kant te worden geschoven”, zegt Pennaissa van Bits of Freedom. „Niets is zo

betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken, verwerker, en de autoriteit persoonsgegevens

DE SPELERS

de spelers

- *betrokkenen ('data subjects')*
de natuurlijke personen op wie de persoonsgegevens betrekking hebben
- *verwerkingsverantwoordelijken*
degenen die doeleinden en middelen van de verwerking bepalen
- *verwerkers*
verwerken persoonsgegevens ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijken
- *functionaris gegevensbescherming*
persoon aangewezen overeenkomstig art. 37, eerste lid, AVG
- *Autoriteit persoonsgegevens (AP)*
toezichhoudende autoriteit, bedoeld in artikel 51, eerste lid, AVG

«verwerkingsverantwoordelijke»

- *de natuurlijke persoon, rechtspersoon, bestuursorgaan, of ieder ander*
 - *die/dat [...] alleen of tezamen met anderen*
 - *het doel en middelen van de verwerking vaststelt*
- gezamenlijke verantwoordelijkheid*
- hoe gedetailleerd omschreven?*
- pas op: het geven van voorschriften of opleggen van verplichtingen leidt niet noodzakelijk tot verwerkingsverantwoordelijkheid..!*

*waarom vindt de verwerking plaats?
en wie heeft deze geïnitieerd?*

Oftewel: wie gaat erover...?

art. 4(7)
AVG

Rb DHG 5 feb 2025,
ECLI:NL:RBDHA:2025:1138

wie gaat erover..?

wie gaat over de bewaartermijnen of beveiligingsniveau?

wie beslist over outsourcing of programmatuur?

en wie gaat over inzage- en verwijdersverzoeken?

met wie hebben de betrokkenen een relatie?

wie moet het datalek melden?

«verwerker»

art. 4(8)
AVG

- degene die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt,
- zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen

en onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke

dus geen interne ICT-afdeling, werknemer of iemand anders die deel uitmaakt van de organisatie van de verantwoordelijke

De verwerker is allereerst een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling.

De verwerker neemt geen beslissingen over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc.

verwerkersovereenkomst

art. 28(3)
AVG

- ❑ *onderwerp en duur, aard en doel, van verwerking, soort persoonsgegevens, categorieën van betrokkenen, rechten en verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijke;*
- ❑ *instructiebevoegdheid verwerkingsverantwoordelijke (schriftelijk)*
- ❑ *vertrouwelijkheid en beveiliging, vereisten m.b.t. sub-verwerkers*
- ❑ *medewerking t.b.v. voldoen aan rechten van betrokkenen*
- ❑ *accountability & audits*

bronnen: verwerkingsverantwoordelijkheid

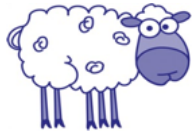
EDPB **Richt snoeren 07/2020** over de “verwerkingsverantwoordelijke” en “verwerker” in de AVG, versie 2.0, 7 juli 2021

*Rb DHG 5 feb 2025,
ECLI:NL:RBDHA:2025:1138*

- HvJ EU 5 juni 2018, (*Wirtschaftsakademie*), C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388
- HvJ EU 10 juli 2018, (*Jehova's getuigen*), C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551
- HvJ EU 29 juli 2019, (*FashionID*), C-40/17, ECLI:EU:C:2019:629,
- HvJ EU 5 december 2023, (*Covid app*) C-683/22, ECLI:EU:C:2023:949
- HvJ EU 7 maart 2024, (*IAB Europe*), C-602/22 ECLI:EU:C:2024:214
- HvJ EU 11 januari 2024, (*Moniteur Belgique*), C-231/22, C-602/22 ECLI:EU:C:2024:7

de functionaris

functionaris voor gegevensbescherming of "FG"

taken:

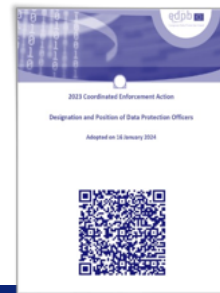
- informeren en adviseren over AVG-verplichtingen
- toezicht houden op de naleving van die verplichtingen
- adviseren over DPIA's
- contact onderhouden en samenwerken met AP

verplicht voor

- overheden
- regelmatige en stelselmatige observatie op grote schaal
- grootschalige verwerking van bijzondere gegevens

vereisten:

- professionele kwaliteiten en, in het bijzonder, zijn (haar) deskundigheid op het gebied van de wetgeving en praktijk inzake gegevensbescherming
- vermogen om zijn (haar) taken te vervullen

verwerking van persoonsgegevens, bestand, artistiek, literair journalistiek en academisch, territoriale werking

HET SPEELVELD

toepassing (excl. territoriale werking)

verwerking van persoonsgegevens

verwerking

Mag een bedrijf of werkgever algemene en systematische controles van de lichaamstemperatuur van werknemers en/of bezoekers uitoefenen?

De Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit beschouwt de loutere opname van de lichaamstemperatuur niet als een verwerking van persoonsgegevens. Voor zover dergelijke temperatuuropname dus niet gepaard gaat met een bijkomende registratie of verwerking van persoonsgegevens, is de AVG niet van toepassing. In het algemeen geldt hier dat een werkgever geen maatregelen kan nemen die het bestaande arbeidsrechtelijk regelgevend kader of instructies van bevoegde overheden te buiten gaan.

BSN en sofi-nr

info@bedrijfsnaam.nl

cookies, device
fingerprints

IP-adres

@zwnne

postcode huisnr.

vof, zzp-er, eenmanszaak

+31(6)2251 8337

070 3538800

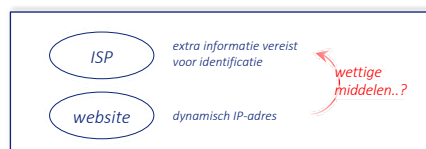
Breyer

Zie ook:

- HvJEU 17 juni 2021, Mircom, C-597/19, ECLI:EU:C:2021:492, nr. 102
- HvJEU 26 april 2023, GAR/EDPS, T-557/20 ECLI:EU:T:2023:219
- en ook: Gesamtverband resp. "SS" SIA

HJEU 19 oktober
2016 C-582/14
ECLI:EU:C:2016:779

[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [...], wanneer hij beschikt over **wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.**

Haags fietsdepot

Rb. DHG 20 oktober 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:9590

7. [V]erweerder [heeft] aannemelijk gemaakt dat binnen de gemeente Den Haag géén IP-adressen worden vastgelegd, opgeslagen en gekoppeld aan personen. Er is dan ook geen sprake van directe of indirecte herleidbaarheid naar personen. **Daartoe is van belang dat verweerder heeft toegelicht dat IP adressen indirect herleidbaar kunnen zijn tot een persoon, maar dat daarvoor middelen moeten worden ingezet om dit te kunnen vaststellen. Verweerder heeft daarbij aangegeven dat het ondoenlijk qua tijd en mankracht**

is om de burger te identificeren op basis van de identificatie via een IP-adres te achterhalen. Daarbij is van belang dat de gemeente niet zelf over de gegevens om een koppeling te kunnen maken tussen een IP-adres en een burger beschikt, maar zijn er gegevens nodig van een Internet Service Provider. Nu de verwerking een excessieve inspanning van verweerder vergt, waardoor het gevaar voor identificatie in de praktijk onbeduidend is, kan het IP adres niet beschouwd worden als persoonsgegeven.

ABRvS 13 juli 2022

ECLI:NL:RVS:2022:1993

5.3 [...] [D]e Afdeling [is] met de rechtbank van oordeel dat het college aannemelijk heeft gemaakt dat binnen de gemeente die IP-adressen niet worden opgeslagen,

personen en dat de gemeente zelf niet beschikt over de benodigde gegevens om een koppeling te kunnen maken tussen die IP-adressen en een burger. Een daadwerkelijk gevaar voor identificatie is onbeduidend.

persoonsgegevens, een relatief begrip
GAR/EDPS

33K. Aangezien de EDPS niet heeft onderzocht of deelt voor wetgeving en in de praktijk uitvoerbare middelen beschikte om toegang te krijgen tot de aanvullende gegevens die nodig waren voor de herleidingsfase van de databank van de openbaringen, kan de EDPS dus niet tot de slotsom komen dat de informatie die aan DeLichte was doorgezonden, informatie vormde die betrekking had op een „identificeerbare natuurlijke persoon“ („dat in van artikel 1, punt 1, van verordening (EU) 2018/1725“).

Dewijslast.

GAR: welke informatie wordt overgenomen
DeLichte: persoonsgegevens, andere informatie

een persoonsgegeven voor zover die beschikt over de wetgeving en in de praktijk uitvoerbare middelen om de voor identificatie benodigde aanvullende gegevens te verkrijgen

de 'tag' voor E-voertuigen

persoonsgegevens, een relatief begrip
Gesamtverband/Scania

47. (...) Het VIN moet worden vermeld op het kentekenbewijs van een voertuig, evenals zijn naam en het adres van de houder van dat kentekenbewijs. Bovendien kan een natuurlijke persoon (...) in dat kentekenbewijs worden aangegeven als eigenaar van het voertuig of als een persoon die in een andere juridische hoedanigheid dan die van eigenaar over het voertuig kan beschikken.

48. Gelet daarop vormt het VIN een persoonsgegeven in de zin van artikel 4, punt 1, AVG van de natuurlijke persoon die op hetzelfde kentekenbewijs is vermeld, voor zover deze die en toegang toe heeft over de middelen kan beschikken om het redelijkerwijs in te zetten voor de identificatie van de eigenaar van het voertuig of van een andere natuurlijke persoon die in de juridische hoedanigheid dan die van een voertuig kan beschikken.

voertuignummer in combinatie met gegevens op kentekenbewijs (naam en achternaam) kwalificeert als persoonsgegevens voor wie bijvoorbeeld toegang heeft tot kentekenregister

«singling-out» is nog geen identificatie
IAB Europe

44. Niet zelden kan de koppeling van de in een TC string verzette informatie aan een identificeerbare persoon met name het IP-adres van het toestel van de betrokken gebruiker het mogelijk zijn mede om een profiel van deze gebruiker op te stellen en om die persoon voor die informatie specifiek betrekking op heeft, aansprakelijk te identificeren.

45. Aangezien een gebruiker kan worden geïdentificeerd door een letter- en tekenset als de TC string te koppelen aan aanvullende gegevens, zoals met name het IP-adres van het toestel van deze gebruiker of andere identificatoren, dient te worden geconcludeerd dat de TC string informatie over een identificeerbare gebruiker bevat en dus een persoonsgegeven in de zin van artikel 4, punt 1, AVG. (...) hetgeen wordt bevestigd door overweging 30 van de AVG, waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar een dergelijke situatie.

• bronvermelding (naam, adres, telefoonnummer)
• een geïdentificeerde letter- en tekenset waarmee voertuigen van internetgebruikers worden geïdentificeerd
• geïdentificeerde gegevens in persoonsgegevens en andere databankgegevens
• geïdentificeerde met cookies (cookies met 'af' en gekoppeld aan IP-adres)

TC string in combinatie met andere identificatoren maakt identificatie mogelijk
Niet zelden kan deze koppeling aan andere gegevens en andere identificatoren mogelijk zijn, met name het IP-adres van het toestel van deze gebruiker of andere identificatoren

redelijkerwijs te verwachten...
Olaf

63. Een persbericht over beweerd onrechtmatig gedrag, zoals fraude of corruptie, kan de belangstelling van het publiek wekken en de lezers, met name journalisten, ertoe aanzetten zoekopdrachten te verrichten naar de persoon op wie het persbericht betrekking heeft.

In een dergelijke context is een inspanning om dergelijke zoekopdrachten te verrichten op een website als die van ERCEA door de beschrijving te doorlopen van ongeveer 70 gepubliceerde projecten die op deze website zijn vermeld, in combinatie met andere zoekopdrachten op het internet waarmee de naam en andere identificatiemiddelen van de persoon op wie het persbericht betrekking heeft waarschijnlijk kunnen worden gevonden, **geenszins excessief**, zodat het risico dat reklaamste wordt geïdentificeerd door journalisten of andere personen die naar bronvermeldingen met links, niet als onbeduidend (...) kan worden aangemerkt.

inspanning om iemand te identificeren niet excessief en dus redelijkerwijs te verwachten

Opinie AG Spielman 6 februari 2025. C-413/23, ECLI:EU:C:2025:59 (GAR/EDPS)

Zie ook HvJEU 8 januari 2025, T354/22, ECLI:EU:T:2025:4 (Blindl)

Enschede: geen onevenredige inspanning, zegt AP...

'kunnen' of 'zullen' worden gebruikt...?

alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt...?

Bij [LEVERANCIER] is (...) de exacte locatie van de sensoren bekend en heeft men toegang tot het werkgeheugen en de software die draait op elke sensor. Tegelijk met een nieuwe detectie van een

mobiel apparaat door een sensor is het bijvoorbeeld voor iemand van [LEVERANCIER] mogelijk om ter plaatse of via een camera waar te nemen welke persoon binnen het bereik van de sensor komt lopen. Vooral op stille momenten in de binnenstad leidt dit direct tot identificatie van de natuurlijke persoon. Ter

controle kan de persoon worden gevraagd naar zijn/haar MAC-adres. Dezelfde manier van identificeren is mogelijk in geval van gepseudonimiseerde MAC-adressen en de bijbehorende locatiegegevens, omdat ook dan op het moment van detectie ter plaatse of via een camera de persoon in kwestie waargenomen kan worden

bewijslast...

rechtbank Overijssel 2 februari 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:594

10. De rechtbank merkt op dat de AP bij de weerlegging van de bezwaren van eiser **bij herhaling uitgaat van de onaannemelijkheid van omstandigheden en gelijkwaardige bewoordingen** in plaats van zich te baseren op onderzoek naar feiten. [...]

de maatstaf is niet:

«wat redelijkerwijs zou kunnen»

maar:

«wat redelijkerwijs is te verwachten»

13. De rechtbank is van oordeel dat de AP onvoldoende heeft onderzocht of de door haar genoemde manieren het inderdaad, in de gegeven situatie, mogelijk maken om de identiteit van een gebruiker van een mobiel apparaat met het blote oog te achterhalen.

De enkele stelling van de AP dat bedoelde medewerkers dit redelijkerwijs zouden kunnen doen overtuigt de rechtbank niet. De AP had, gelet op overweging 26 van de AVG moeten onderzoeken of het **redelijkerwijs te verwachten** is dat de genoemde middelen worden gebruikt om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, waarbij de kosten en de benodigde tijd voor identificatie met in achtname van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerken en de technologische ontwikkelingen betrokken hadden moeten worden.

€ 60.000

overledenen

Rb A'dam 11 december 2003 ECLI:NL:RBROT:AN9893

“De Wbp is slechts van toepassing op gegevens die betrekking hebben op identificeerbare natuurlijke personen die nog in leven zijn. Een identificeerbare persoon is blijkens de wetgeschiedenis een persoon wiens identiteit zonder onevenredige inspanning kan worden vastgesteld. Uit de enkele vermelding "overlevend kind" uit het gezin van haar wel op de website te vermelden vader kan haast onmogelijk -laat staan **zonder onevenredige inspanning**- worden afgeleid dat eiseres de dochter is van die in 1942 in Auschwitz vermoorde vader. Eiseres is dan ook geen identificeerbare persoon in de zin van de Wbp.

overw.
27 AVG

handmatige verwerking ('bestand')

- gestructureerd geheel van persoonsgegevens
- dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is

ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze

onderlinge samenhang

- gemeenschappelijke bestemming of
- verzameling die in de praktijk als een geheel worden beschouwd, of
- vooraf aangebrachte structuur van de verzameling of raadpleeg-methodiek die samenhang brengt

Art. 4(6) AVG

uitzonderingen

Art. 2(1) en (2)c AVG

- verwerking t.b.v. persoonlijke of huishoudelijke doeleinden
- Politiewet, Wjsg, WIV2017, Wet BRP, Kieswet,

Overw. 18. Tot persoonlijke of huishoudelijke activiteiten kunnen behoren het voeren van correspondentie of het houden van adres-bestanden, het sociaal netwerken en online-activiteiten in de context van dergelijke activiteiten.

Deze verordening geldt wel voor verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers die de middelen verschaffen voor de verwerking van persoonsgegevens voor dergelijke persoonlijke of huishoudelijke activiteiten.

beperkte uitzondering voor verwerkingen met journalistieke, artistieke of literaire en academische doeleinden

verwerkingsgrondslagen, verzamel- en verwerkingsdoelen, doelbinding, kwaliteit en beveiliging van gegevens, transparantie

DE SPELREGELS

rechtmatige verwerking

toestemming

Art. 4(11) en
6(1)a AVG

- eerst informeren
- aanvaarding algemene voorwaarden met instemmingsbepaling is onvoldoende
- intrekken 'te allen tijde' mogelijk
- jonger dan 16? dan toestemming door ouders
- vrijwillig gegeven...

please do not tick the box if you do not want to receive our daily offers in your inbox

(32) Toestemming dient te worden gegeven door middel van een duidelijke actieve handeling, bijvoorbeeld een schriftelijke verklaring, ook met elektronische middelen, of een mondelinge verklaring, waaruit blijkt dat de betrokkene vrijelijk, specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig met de verwerking van zijn persoonsgegevens instemt. Hiertoe zou kunnen behoren het klikken op een vakje bij een bezoek aan een internetwebsite, het selecteren van technische instellingen voor diensten van de informatiemaatschappij of een andere verklaring of een andere handeling waaruit in dit verband duidelijk blijkt dat de betrokkene instemt met de voorgestelde verwerking van zijn persoonsgegevens. Stilzwijgen, het gebruik van reeds aangekruiste vakjes of inactiviteit mag derhalve niet als toestemming gelden. De toestemming moet gelden voor alle verwerkingsactiviteiten die hetzelfde doel of dezelfde doeleinden dienen. Indien de verwerking meerdere doeleinden heeft, moet toestemming voor elk daarvan worden verleend. Indien de betrokkene zijn toestemming moet geven na een verzoek via elektronische middelen, dient dat verzoek duidelijk en beknopt te zijn en niet onnodig storend voor het gebruik van de dienst in kwestie.

duidelijke actieve handeling – dus niet stilzwijgend!

in vrijheid gegeven...

specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig

afzonderlijke toestemming voor verschillende doeleinden

op duidelijke en beknopte wijze gevraagd en niet onnodig storend

(42) Indien de verwerking plaatsvindt op grond van toestemming van de betrokkene, moet de verwerkingsverantwoordelijke kunnen aantonen dat de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de verwerking. Met name in de context van een schriftelijke verklaring over een andere zaak dient te worden gewaarborgd dat de betrokkene zich ervan bewust is dat hij toestemming geeft en hoever deze toestemming reikt. In overeenstemming met Richtlijn 93/13/EEG van de Raad (10) stelt de verwerkingsverantwoordelijke vooraf een verklaring van toestemming op in een begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal; deze verklaring mag geen oneerlijke bedingen bevatten. Opdat toestemming met kennis van zaken wordt gegeven, moet de betrokkene ten minste bekend zijn met de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke en de doeleinden van de verwerking van de persoonsgegevens. Toestemming mag niet worden geacht vrijelijk te zijn verleend indien de betrokkene geen echte of vrije keuze heeft of zijn toestemming niet kan weigeren of intrekken zonder nadelige gevolgen.

bewijsplicht m.b.t. toestemming

bewustheid dat toestemming is gegeven en hoever die reikt

begrijpelijk en gemakkelijk toegankelijk, duidelijke en eenvoudige taal

identiteit van de toestemmingvragers en de verwerkingsdoeleinden

'echte keuze' en weigering of intrekking kan zonder 'nadelige gevolgen'...

(43) Om ervoor te zorgen dat toestemming vrijelijk wordt verleend, mag toestemming geen geldige rechtsgrond zijn voor de verwerking van persoonsgegevens in een specifiek geval wanneer er sprake is van een duidelijke wanverhouding tussen de betrokkene en de verwerkingsverantwoordelijke, met name wanneer de verwerkingsverantwoordelijke een overheidsinstantie is, en dit het waarschijnlijk maakt dat de toestemming in alle omstandigheden van die specifieke situatie vrijelijk is verleend. De toestemming wordt geacht niet vrijelijk te zijn verleend indien geen afzonderlijke toestemming kan worden gegeven voor verschillende persoonsgegevensverwerkingen ondanks het feit dat dit in het individuele geval passend is, of indien de uitvoering van een overeenkomst, waaronder begrepen het verlenen van een dienst, afhankelijk is van de toestemming ondanks het feit dat dergelijke toestemming niet noodzakelijk is voor die uitvoering.

geen 'duidelijke wanverhouding' tussen toestemmingvragers en -gever...

afzonderlijke toestemming voor verschillende gegevensverwerkingen...

bij aangaan van overeenkomst geen toestemming verlangen voor verwerkingen die niet nodig zijn voor de uitvoering van die overeenkomst...

Echter, uit art. 7(4) AVG blijkt dat er in zo een geval alleen goed moet worden onderzocht of de toestemming in vrijheid is gegeven

CoronaMelder

taak van algemeen belang of toestemming...?

Wet publieke gezondheid ...?

in vrijheid gegeven..?

INTERVIEW ALEID WOLFSSEN

Aleid Wolfsen, voorzitter van de privacywaakhond, over de corona-app: 'De belofte van Google en Apple is te mager'

De veelbesproken app CoronaMelder werd op de eerste dag al ruim 430.000 keer gedownload. Maar wat de Autoriteit Persoonsgegevens betreft is er nog veel mis met de privacy. Voorzitter Aleid Wolfsen maakt zich zorgen.

Laurens Verhagen | 18 augustus 2020, 18:09

De door de minister geraadpleegde landsadvocaat is **nogal kritisch** op uw advies. Zo zou u weinig aandacht hebben voor de buitengewone omstandigheden die de app noodzakelijk maken. Wat vindt u van die kritiek?

'Die zit op de grens van het ongepaste. Oer de ernst van corona. De staat. Dit is ons geen enkele troef. Maar: juist in tijden van crises moet je kritisch blijven en helder nadenken. De Nederlandse burger moet zeker weten dat niemand bij zijn persoonlijke gegevens kan komen, ook al is de app vrijwillig.'

vaccinatieregister en toestemming

art. 4(11)
AVG

elke **vrije**, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt

(42) [...] Toestemming mag niet worden geacht vrijelijk te zijn verleend indien de betrokkene geen **echte of vrije keuze** heeft of zijn toestemming niet kan weigeren of intrekken zonder nadelige gevolgen.

medische geheimhoudingsplicht art. 7:457 BW

De hulpverlener zorgt ervoor dat 'inlichtingen over de patiënt' of 'inzage in of afschrift van de bescheiden' **alleen met toestemming** van de patiënt worden verstrekt aan anderen

Home > Onderwerpen > Vaccinatie tegen het coronavirus > Vragen en antwoorden over coronavaccinatie

Vragen over registratie en persoonsgegevens coronavaccinatie

Lees de vragen en antwoorden over de registratie van (persoons)gegevens voor coronavaccinatie. En over het melden van bijwerkingen en de privacyregels.

geeft u toestemming? Meestreekt het RIVM na vaccinatie en waar komen deze gegevens vandaan?

Wat zijn de gegevens die u moet verstrekken voor de vaccinatie? Dan kunt u aangeven of u toestemt met het gebruiken van uw gegevens voor registratie van het vaccinatieprogramma door het RIVM.

Geef u toestemming? Dan geeft uw zorgverlener een aantal gegevens door aan het RIVM, die deze vastlegt in het COVID-vaccinatie Informatie- en Monitoringsysteem (CIMS). Dit zijn de volgende gegevens:

- persoonsgegevens
- naam
- geboortedatum
- burgerservicenummer (BSN)
- vaccinatie-indicatie

De vaccinatie-indicatie is de reden waarom u in aanmerking komt voor een vaccinatie. Zoals een medische indicatie, beroep en leeftijd. Daarnaast komt in het register te staan:

- organisatie en soort zorgverlener die de vaccinatie heeft gegeven;
- datum en plaats van de vaccinatie;
- fabrikant en het productienummer van het vaccin.

proportionaliteit & subsidiariteit

Art. 5(1)a, 6(1)
b-f AVG

*privacyinbreuk niet
onevenredig in verhouding tot
belang waarvoor gegevens
worden verwerkt*

*belang kan niet op andere,
minder belastende wijze
worden gerealiseerd*

verzamel- en verwerkingsdoelen

*verzameldoel welbepaald
uitdrukkelijk omschreven
gerechtvaardigd*

*verdere verwerking niet
onverenigbaar*

Art. 5(1)b en
6(4) AVG

- *relatie verzamel- en verwerkingsdoelen*
- *aard van de gegevens*
- *gevolgen voor betrokkene*
- *verkregen bij betrokkene of bij derden*
- *passende waarborgen*

vermoeden van doelverenigbaarheid

*verdere verwerking met het oog op [...] wetenschappelijk [...] onderzoek of statistische doeleinden wordt [...] **niet als onverenigbaar** met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd*

TOETSVRAAG 1.

In de AVG wordt de verdere verwerking van persoonsgegevens met het oog op wetenschappelijk onderzoek of statistische doeleinden niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd

Dit is

- A. juist*
- B. onjuist*

verwerkingsverbod voor «bijzondere gegevens»

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras, etniciteit
- seksuele leven
- gezondheid
- biometrische ID-gegevens
- genetische gegevens

Art. 9
AVG

Art. 22-31
UAVG

- strafrechtelijke gegevens

Art. 10
AVG

Art. 32-33
UAVG

- verwerking bijzondere gegevens verboden, tenzij...
- specifieke uitzonderingen: door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
- algemene uitzonderingen: met uitdrukkelijke toestemming, duidelijke openbaar gemaakt door betrokkene, (enz.),
- enz...

medische geheimhoudingsplicht

De hulpverlener zorgt ervoor dat 'inlichtingen over de patiënt' of 'inzage in of afschrift van de bescheiden' **alleen met toestemming** van de patiënt worden verstrekt aan anderen

art. 7:457
BW

art. 24
UAVG

art. 7:458
BW

wetenschappelijk onderzoek (etc.)

Zonder toestemming van de patiënt kunnen wel desgevraagd inlichtingen over de patiënt of inzage in de bescheiden worden verstrekt ten behoeve van statistiek of wetenschappelijk onderzoek op het **gebied van de volksgezondheid**, als

- het vragen van toestemming in **redelijkheid niet mogelijk** is en met betrekking tot de uitvoering van het onderzoek is voorzien in zodanige waarborgen, dat de persoonlijke levenssfeer van de patiënt niet onevenredig wordt geschaad, of
- het vragen van toestemming, gelet op de aard en het doel van het onderzoek, **in redelijkheid niet kan worden verlangd** en de hulpverlener zorg heeft gedragen dat de gegevens in zodanige vorm worden verstrekt dat herleiding tot individuele natuurlijke personen redelijkerwijs wordt voorkomen.

Verstrekking is alleen mogelijk indien:

- het onderzoek een algemeen belang dient,
- het onderzoek niet zonder de desbetreffende gegevens kan worden uitgevoerd, en
- geen uitdrukkelijk bezwaar van patiënt

consent
bias?

bijzondere gegevens...?

HvJ EU 1 aug. 2022, C-184/20,
ECLI:EU:C:2022:601

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija
d.w.z.
Ethische commissie voor hoge
ambtenaren

128 [...] [D]e publicatie van persoonsgegevens die **indirect** de seksuele gerichtheid van een natuurlijke persoon kunnen onthullen [...] [vormt] een verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

NADA & ÖLV & WADA

antidoping autoriteiten

Conclusie AG Capeta 14 sept.
2023 C-115/22,
ECLI:EU:C:2023:676

feiten dopingautoriteit publiceert gegevens over professioneel atleet die doping gebruikte

vraag zijn gegevens over dopinggebruik **gezondheidsgegevens**?

antwoord neen!(?)

"Indeed, the finding that the applicant consumed or was in the possession of certain prohibited substances **says nothing about her physical or mental health status**. Much like the consumption of alcohol says nothing about whether a person suffers from alcohol dependency, the applicant's consumption or possession of the substances at issue in the present case **does not reveal any logical or clear connection to her physical or mental health**."

NADA & ÖLV

antidoping autoriteit

feiten dopingautoriteit over professioneel atleet

vraag zijn gegevens over doping

AP over een glas bier

Alcohol- en drugscontroles bij werknemers

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija

Bodil Lindqvist

Antwoord

Ja. "Gelet op het doel van de richtlijn, moet aan de uitdrukking «gegevens die de gezondheid betreffen»... een ruime uitlegging worden gegeven, zodat informatie over alle — zowel fysieke als psychische — aspecten van iemands gezondheid daaronder valt. [D]ie vermelding van het feit dat iemand zijn voet heeft bezeerd en met gedeeltelijk ziekteverlof is, een persoonsgegeven betreffende de gezondheid" (nrs. 50-52)

Uitgangspunt: ruime uitleg van het begrip «bijzondere gegevens»

• vanwege contextuele analyse van het begrip «gezondheidsgegevens» (art. 4(15) AVG)

• door richtlijn (overw. 10) en verordening (overw. 10) beoogd hoog beschermingsniveau

Antwoord: ja

128 [...] [D]ie publicatie van persoonsgegevens die indirect de seksuele gerichtheid van een natuurlijke persoon kunnen onthullen [...] [vormt] een verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens

eta 14 sept. 2022, 13:36:76

mental health status. Much like the alcohol says nothing about whether a person has alcohol dependency, the applicant's possession of the substances at issue in the case does not reveal any logical or clear connection to the applicant's mental health."

persoonsnummers

Art. 46
UAVG

- nummer ter identificatie van betrokkene bij wet voorgeschreven
- alléén gebruiken ter uitvoering van betreffende wet of voor doeleinden bij wet bepaald

DISCUSSIE
uitlener en inlener
aannemer en
onderaannemer

transparantie en rechten van betrokkenen

rechten van betrokkenen

- inzage
- verbetering
- verzet
- vergeten worden
- gegevensoverdraagbaarheid

verplichtingen verantwoordelijken

- informeren
- voldoen aan inzageverzoeken enz.

Art. 41
UAVG

Art. 12-14
AVG

uitzonderingen (informatieplichten, rechten betrokkenen,-en datalekken)

- staatsveiligheid, gewichtige financiële en economische belangen van de staat
- voorkoming opsporing vervolging strafbare feiten
- rechten en vrijheden van derden (incl. verantwoordelijke)

	No personal data are collected beyond the minimum necessary for each specific purpose of the processing
	No personal data are retained beyond the minimum necessary for each specific purpose of the processing
	No personal data are processed for purposes other than the purposes for which they were collected
	No personal data are disseminated to commercial third parties
	No personal data are sold or rented out
	No personal data are retained in unencrypted form

geautomatiseerde besluitvorming en profilering

Art. 22
Avg

een recht om

- niet te worden onderworpen aan een besluit dat uitsluitend is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering
- waaraan voor hem of haar rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft

uitzonderingen

- noodzakelijk voor uitvoering van overeenkomst tussen de betrokkene en een verantwoordelijke
- toegestaan bij uniewetgeving of nationale wetgeving
- uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

dus géén (betekenisvolle) menselijke tussenkomst

- brengt verandering in rechten en plichten
- weigeren uitkering of toeslag
 - oplegging verkeersboete
 - weigeren rijbewijs
 - aangaan of beëindigen overeenkomst

- automatische weigering online kredietaanvraag
- sollicitaties via webinterface
- advertentie online casino, aangeboden aan gokverslaafden

- flirtingapp, datingsite...?
- aanbevelingen streamingdiensten...?

bijv. art. 2.7, eerste lid, Wet natuurbeheer jo. art. 2.1, eerste lid, Regeling natuurbescherming (AERIUS-calculator) of: Wet Mulder (verkeersboetes)

geautomatiseerd besluit OQ/SCHUFA

73. [E]r [is] sprake is van „geautomatiseerde individuele besluitvorming” [i.d.z.v. art. 22 Avg].

- wanneer een **waarschijnlijkheidswaarde** die op persoonsgegevens van een persoon is gebaseerd en betrekking heeft op diens vermogen om in de toekomst betalingsverplichtingen na te komen, geautomatiseerd wordt vastgesteld door een kredietinformatiebureau én
- wanneer **hoofdzakelijk** van die waarschijnlijkheidswaarde afhangt of een derde, aan wie deze waarschijnlijkheidswaarde wordt doorgegeven, met die persoonsgegevens contractuele relaties tot stand brengt, uitvoert of beëindigt

HVJEU 7 dec. 2023,
C-634/21,
ECLI:EU:C:2023-957

„draws strongly on”
d.w.z. niet „uitsluitend” of „volledig” maar „hoofdzakelijk”

en dus ook als de kredietbeslissing wordt genomen door een ander dan degene die de score vaststelt

«nuttige informatie over de onderliggende logica» Dun & Bradstreet

61. De „nuttige informatie over de onderliggende logica” van geautomatiseerde besluitvorming in de zin van artikel 15, lid 1, onder h), AVG moet dus een zodanige beschrijving van de concreet toegepaste procedure en beginselen omvatten dat de betrokkene kan begrijpen welke van zijn persoonsgegevens op welke wijze bij de geautomatiseerde besluitvorming in kwestie zijn gebruikt, zonder dat de complexiteit van de in het kader van geautomatiseerde besluitvorming uit te voeren bewerkingen de verwerkingsverantwoordelijke van zijn verplichting om uitleg te verstrekken kan ontslaan.

HVJEU 27 feb. 2025,
C-203/22,
ECLI:EU:C:2025-117

Art. 15 Avg: recht op inzage
1. De betrokkene heeft het recht om [...] inzage te verkrijgen van [...] de volgende informatie:
(h) het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming, [...] en nuttige informatie over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene

in aanmerkelijke mate treft Systeem Risico Indicatie (SyRI)

6.59. [E]en risicometing [heeft] wel een aanmerkelijke effect op het privelven van degene op wie de melding betrekking heeft. [...] Een risicometing kan voor **gedurende twee jaar worden opgeslagen** en mag voor (maximaal) twintig maanden door de doelmensen van het desbetreffende SyRI-project worden gebruikt. Verder mag ook aan het OM en aan de politie desgevraagd **meedeling** van de risicometing worden gedaan. Dat een risicometing niet steeds tot verder onderzoek heeft te leiden, of tot een (bestuursrechtelijke of strafrechtelijke) sanctie en ook niet als enige basis voor een handhavingbesluit mag worden gebruikt, doet niet af aan het aanmerkelijke effect op het privelven van een betrokkene.

Hof van Justitie
5 februari 2020,
ECLI:NL:RBDHA:2020-2865

Het Dronk Overheidsrechtelijk SyRI na uitspraak rechter

in aanmerkelijke mate treft Uber

3.35. Uber heeft toegelicht dat beoordelingen worden gegeven door de passagiers, en niet door Uber, en dat Uber die beoordelingen slechts combineert om tot een gemiddelde rating van de chauffeur te komen. Uit de privacy verklaring [...] blijkt dat de **gecombineerde beoordelingen gronden kunnen vormen voor deactivering van de chauffeurs**. Doordat deze gecombineerde beoordelingen, weliswaar op indirecte wijze, naar het oordeel van het hof aanzienlijke effecten voor de chauffeurs teweeg brengen. De vaststelling van die gemiddelde ratings treft de chauffeurs dan ook in **aanmerkelijke mate**.

Hof van Justitie
4 april 2023,
ECLI:NL:GHAMS:2023-796

„draw probability score” d.w.z. een score die intern wordt gebruikt als „verdacht” of „het verdacht”

de score wordt opgevat als geautomatiseerd besluit (niet het op basis van de score later te nemen besluit)

geautomatiseerd besluit Mexico/Twitter

4. [...] Het besluit om het account [...] te blokkeren is een geautomatiseerd genomen besluit. Dit wordt gedaan door een systeem dat selecteert op bepaalde woorden en op basis daarvan kiest een beperking op te leggen. Twitter heeft nog aangevoerd dat, omdat de parameters van het detectiesysteem zijn bepaald door mensen, geen sprake is van een geautomatiseerd besluit. Deze gedachtegang van Twitter is niet te volgen. Het gaat er niet om dat het **aanpakkeerbare systeem is gemaakt door mensen**, maar dat in de besluitvorming om een beperking op te leggen geen sprake is van **menselijke tussenkomst**.

Hof van Justitie
4 juli 2024,
ECLI:NL:RBMG:2024-4033

Het Dronk Overheidsrechtelijk SyRI na uitspraak rechter

geautomatiseerd besluit Brenno/Bung

4.10. De hit van het Transactie Monitorings-systeem ontstaat op basis van een **algemene zonder menselijke tussenkomst**, zo heeft Bung toegelicht. Een hit blijft **zonder rechtsgevolg** wanneer er geen actie op ondernomen wordt. Bung heeft uiteengezet dat er **menselijke tussenkomst** vereist is om te besluiten of naar aanleiding van een hit nadere actie wordt ondernomen, in dit geval heeft een **medewerker van Bung beslissen** om naar aanleiding van de hit van het Transactie Monitorings-systeem een cliëntonderzoek te starten.

Hof van Justitie
9 september 2024,
ECLI:NL:RBDHA:2024-24477

Dat is geen Besluit geweest van het systeem zelf. Het draagt volgende onderzoek is door medewerkers van Bung uitgevoerd, inhoudende het opvragen van documenten, het (ten onrechte te) vroege blokkeren van de rekeningen van [verzoeker], het beoordelen van de door hem ingediende documenten en het weer opheffen van de blokkade. Al deze acties zijn door menselijke tussenkomst uitgevoerd. Naar het oordeel van de rechtbank heeft Bung met deze toelichting voldoende onderbouwd dat er in het proces van het cliëntonderzoek geen sprake is geweest van een geautomatiseerd besluit.

geautomatiseerde besluitvorming en bijzondere gegevens

géén verwerking van bijzondere gegevens bij
geautomatiseerde besluitvorming

Art.22.4
AVG

tenzij

- uitdrukkelijke toestemming, of
- o.g.v. unie- of nationaal recht, t.b.v.
zwaarwegend algemeen belang,
evenredigheid, passende maatregelen etc.

Art.9.2(a)
AVG

Art.9.2(g)
AVG

én

- passende maatregelen ter bescherming
van de gerechtvaardigde belangen van de
betrokkene

geautomatiseerde besluitvorming en kinderen

(71) De betrokkene dient het recht te hebben niet te
worden onderworpen aan een louter op
geautomatiseerde verwerking gebaseerd besluit,
dat een maatregel kan behelzen — over persoonlijke
hem betreffende aspecten, waaraan voor hem
rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem op
vergelijkbare wijze aanmerkelijk treft [...]

Een dergelijke maatregel mag geen betrekking
hebben op een kind.

Aangezien deze formulering niet terugkomt in het
artikel zelf, beschouwt de Groep artikel 29 dit niet als
een absoluut verbod op dit soort verwerking met
betrekking tot kinderen. In het licht van deze
overweging beveelt de Groep artikel 29 echter aan dat
verwerkingsverantwoordelijken in beginsel geen
gebruik mogen maken van de vrijstellingen van artikel
22, lid 2, om dit soort verwerking te rechtvaardigen.

meldplicht datalekken

melding bij toezichthouder

tenzij het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen

melding bij betrokkene

waarschijnlijk een hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen

wie?

verwerkings-
verantwoordelijke

wat?

inbreuk op beveiliging van
persoonsgegevens

wanneer?

onverwijld d.w.z. in beginsel binnen 72 uur na bekend worden van het datalek

hoe?

- Meldloket Datalekken (AP)
- zo-mogelijk individueel (betrokkenen)

Art. 33-34
AVG

TOETSVRAAG 2.

Een zgn. datalek moet worden gemeld bij de Autoriteit persoonsgegevens, tenzij het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen

Dit is

- A. juist
- B. onjuist

@zwnne

vragen?

zwenneblog • g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl

